อัญชลีกรณ์ อุทกิจ 2558: สภาพปัญหาของเกษตรกรผู้ผลิตไม้ผล อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร) สาขาส่งเสริมการเกษตร ภาควิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พนามาศ ตรีวรรณกุล, Ph.D. 149 หน้า

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของเกษตรกรผู้ผลิตไม้ผล 2) ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ผลิตไม้ผล 3) การเปิดรับข่าวสารด้านการเกษตรของเกษตรกรผู้ผลิตไม้ผล 4) สภาพปัญหาของเกษตรกรผู้ผลิตไม้ผล 5) ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล และข้อมูลด้านเศรษฐกิจ กับสภาพปัญหาของเกษตรกรผู้ผลิตไม้ผล 6) ข้อเสนอแนะของเกษตรกรผู้ผลิตไม้ผล จากกลุ่มเกษตรกรตัวอย่าง 358 ราย ในอำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการใช้แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าไคสแควร์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 60.3 มีอายุเฉลี่ย 55.9 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 69.0 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4 คน ขนาดพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 12.4 ไร่ โดยส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ของตนเอง และใช้แหล่งน้ำใต้ดินเพื่อทำการเกษตร เกษตรกรมีประสบการณ์การทำการเกษตรเฉลี่ย 28.9 ปี จำนวนแรงงานทางการเกษตรเฉลี่ย 2 คน มีรายได้ทางการเกษตร 171,012.7 บาท / ปี โดยส่วนใหญ่ไม่ได้กู้ยืมเงินในการทำการเกษตร เกษตรกรเปิดรับข่าวสารด้านการเกษตร จากเพื่อนบ้าน เกษตรกรผู้นำในหมู่บ้าน โทรทัศน์ เจ้าหน้าที่ของรัฐ และการฝึกอบรมด้านการเกษตรจากหน่วยงานรัฐ

สภาพปัญหาของเกษตรกรผู้ผลิตไม้ผลเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ เงินทุน และการจ้างแรงงาน 2) ปัญหาด้านชีวภาพ ได้แก่ เรื่องปุ๋ย โรคและแมลง พันธุ์พืช การเก็บเกี่ยวผลผลิต และการผลิต 3) ปัญหาด้านสังคม ได้แก่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การรวมกลุ่มของเกษตรกร และตัวเกษตรกร 4) ปัญหาด้านกายภาพ ได้แก่ สภาพอากาศ สภาพดิน และสภาพน้ำ โดยปัญหาดังกล่าว เกษตรกรต้องการให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง อีกทั้งเกษตรกรมีข้อเสนอแนะ ดังนี้ ภาครัฐควรมีการส่งเสริมเรื่องการจัดการบำรุงดินที่ดี และควรสนับสนุนท่อส่งน้ำทางการเกษตรให้กระจายครอบคลุมพื้นที่ทำการเกษตรของเกษตรกรอย่างทั่วถึง เพื่อลดปัญหาการขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง รวมถึงภาครัฐควรถ่ายทอดเทคโนโลยี การทำปุ๋ยหมักชีวภาพ การกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช และการลดต้นทุนการผลิตการเกษตรของเกษตรกร

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ระดับการศึกษาของเกษตรกรมีความสัมพันธ์กับสภาพปัญหาของเกษตรกรผู้ผลิตไม้ผล ในด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

_____ _____ ___ / ___ / ___

ลายมือชื่อนิสิต ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์